АКТ
ЛІСОПАТОЛОГІЧНОГО ОБСТЕЖЕННЯ ЛІСОВИХ НАСАДЖЕНЬ ПО ВОЛОДИМИР-ВОЛИНСЬКОМУ НАДЛІСНИЦТВІ ФІЛІЇ "ПОЛІСЬКИЙ ЛІСОВИЙ ОФІС" ДП "ЛІСИ УКРАЇНИ", ВОЛИНСЬКА ОБЛАСТЬ

"13" листопада 2025

м. Володимир, Волинської області

На звернення Володимир-Волинського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України", лист №13283/34.4.1-2025 від 06.11.2025 року, нами: начальником відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Володимиром КАСЯНЧУКОМ, головним спеціалістом відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів Північно-Західного міжрегіонального управління лісового та мисливського господарства Яною ЛИМАР, завідувачем сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Сергієм МУЗИЧКО, провідним інженером-лісопатологом сектору нагляду, обліку і прогнозу філії «Рівнелісозахист» ДСЛП «Київлісозахист» Сергієм НОВАКОМ, начальником Володимир-Волинського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Володимиром ФІЛЮКОМ, провідним інженером лісового господарства Володимир-Волинського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Миколою ІВАНИЦЬКИМ, провідним інженером охорони та захисту лісу Володимир-Волинського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Володимиром КОЗІЄМ та посадових осіб лісництв Володимир-Волинського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України", а саме: помічника лісничого Губинського та Локачинського лісництв Святослава БАЛАЧУКА, помічника лісничого Ішівського лісництва Юрія СОРОКИ, помічника лісничого Микуличівського лісництва Вадима СТАСЮКА, лісничого Мокрецького лісництва Віктора САВЧУКА, лісничого Коритницького лісництва Миколи РОМАНЮКА, лісничого Осівського лісництва Володимира КМІНА, лісничого Радовичівського лісництва Сергія МАКСІЮКА, помічника лісничого Стенжаричівського лісництва Тараса ПОДВЕРНЮКА, лісничого Устилузького лісництва Володимира ТУРЕВИЧА, проведено лісопатологічне обстеження лісових насаджень по Володимир-Волинського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України", що потребують заходів з поліпшення санітарного стану лісів на 2025 рік, у відповідності до пункту 3 "Санітарних правилах в лісах України", затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 27 липня 1995 р. № 555 (далі - СПЛУ).

- коротка таксаційна характеристика вказана згідно, матеріалів базового лісовпорядкування 2013 року станом на 01.01.2013р. та 2011 року станом на 01.01.2011р. по Володимир-Волинського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України";

- у відповідності до п. 5 абзац 10 СПЛУ, повідомлення про появу ознак погіршення санітарного стану лісових насаджень пердставлено;

- лісопатологічне обстеження спеціалістами філії «Рівнелісозахист» ДСЛП "Київлісозахист" було проведено 13.11.2025 року.

Насадження обстежені на загальній площі – 130.9 гектарів, що зазначені в лісопатологічному журналі:

Лісництво (урочище)	Номер кварталу	Номер виділу	Площа виділу, гектарів	Номер підвиділу	Площа осередку	Коротка таксаційна характеристика насадження відповідно до матеріалів лісовпорядкування							Категорія захисності	Вид запланованих заходів	Причини призначення заходів	Орієнтовний запас деревини, що підлягає вирубуванню, м³ на 1 га	Інтенсивність ураження, %	Ступінь ураження
					загальна	склад	вік, років	повнота	бонітет	середня висота, м	середній діаметр, см	запас деревостану, куб. метрів на 1 га						
1	2	3	4	5	6	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18	19	
Губинське	42	2	62.0	(2)	8.0	8С32БП+ДЗ	46	0.70	1А	20	22	240	4	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, буреломом	22	9	слабка
Ішівське	18	17	7.0		7.0	10С3	55	0.75	1	21	28	310	4	ВСР	вітровал, буреломом, стовбурові шкідники	36	12	середня
Ішівське	18	30	10.0		10.0	10С3+БП+ДЗ	65	0.80	1	21	26	340	4	ВСР	вітровал, буреломом, стовбурові шкідники	45	13	середня
Локачинське	4	7	9.0	(1)	6.5	7С32ОС1БП+ВЛЧ	55	0.50	2	17	32	150	4	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, буреломом	16	11	середня

Локачинське	6	3	4.7		4.7	10С3+ДЗ	53	0.75	1А	22	28	340	4	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	33	10	середня
Локачинське	36	8	9.2	(2)	7.4	8С32ЯЛЕ	50	0.70	1А	21	28	315	4	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	30	10	середня
Микуличівське	5	12	12.5	(2)	6.0	10С3	48	0.75	1А	20	24	280	4	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	36	13	середня
Микуличівське	11	2	8.5		8.5	3С31ЯЛЕ1Д32ВЛЧ2БП1ОС	49	0.75	1	18	22	190	4	ВСР	стовбурові шкідники, рак сірянка, стовбурні гнилі	50	26	середня
Мокрецьке	7	38	4.7		4.7	6ДЧР2ЯЛЕ1Д31С3	43	0.90	1А	20	24	270	4	ВСР	стовбурові шкідники	25	9	слабка
Мокрецьке	16	49	4.7	(2)	4.3	10С3	52	0.70	1	20	24	290	4	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	23	8	слабка
Мокрецьке	37	23	6.4	(4)	4.7	10С3	60	0.70	1	22	30	330	4	ВСР	стовбурові шкідники	23	7	слабка
Коритницьке	86	1	4.9	(2)	3.0	10С3+ДЗ+ДЧР	60	0.55	1А	23	28	260	4	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	20	8	слабка
Осівське	38	13	9.7	(2)	7.7	10С3+БП	40	0.70	1	17	20	220	4	ВСР	стовбурові шкідники	11	5	слабка
Осівське	46	11	1.5		1.5	10С3	67	0.70	1	24	28	360	4	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	41	11	середня
Осівське	46	14	2.0		2.0	10С3+БП+ВЛЧ	52	0.60	1А	22	28	280	4	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	19	7	слабка
Осівське	64	28	3.3		3.3	10С3	65	0.80	1	24	26	410	4	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	27	7	слабка
Радовичівське	2	22	3.8		3.8	8С32БП+ОС	34	0.70	1	14	16	180	3	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	25	14	середня
Радовичівське	7	2	5.9		5.9	10С3	49	0.70	1	18	20	240	4	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	34	14	середня
Радовичівське	7	8	0.7		0.7	10С3	50	0.80	1	20	24	320	4	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	91	28	середня
Радовичівське	33	18	18.0	(3)	6.0	9С31ЯЛЕ	54	0.70	1	21	24	310	4	ВСР	вітровал, бурелом, стовбурові шкідники	30	10	середня
Стенжаричівське	25	37	11.2	(3)	3.1	8С31Д31БП+ОС	60	0.75	1А	23	22	360	4	ВСР	вітровал, бурелом, стовбурові шкідники	70	19	середня
Стенжаричівське	36	5	31.4	(1)	8.1	10С3+БП	50	0.70	1	19	22	260	4	ВСР	вітровал, бурелом, стовбурові шкідники	48	18	середня
Стенжаричівське	36	5	31.4	(2)	4.0	10С3+БП	50	0.70	1	19	22	260	4	ВСР	вітровал, бурелом, стовбурові шкідники	39	15	середня
Устилузьке	1	1	61.0	(23)	3.0	9С31ДЗ	77	0.65	1	25	32	350	4	ВСР	вітровал, бурелом	30	9	слабка
Устилузьке	5	15	3.1	(1)	1.0	5ВЛЧ3Д32БП+ЯЗ+ЛПД	55	0.60	2	22	20	210	4	ВСР	вітровал, бурелом	16	8	слабка
Устилузьке	5	32	2.5		2.5	5С34ЯЛЕ1БП+ОС	46	0.80	1А	20	24	300	4	ВСР	вітровал, бурелом	29	10	середня
Устилузьке	9	20	33.0	(18)	1.0	9С31ДЗ+БП	85	0.80	1	26	36	400	4	ВСР	вітровал, бурелом	37	9	слабка
Устилузьке	13	32	34.0	(2)	1.0	8Д32С3+БП	62	0.75	1	23	30	295	4	ВСР	вітровал, бурелом	21	7	слабка
Устилузьке	23	29	8.7	(2)	1.5	10С3+ДЗ+ЧШ	75	0.90	1А	27	32	500	2	ВСР	стовбурові шкідники, вітровал, бурелом	45	9	слабка

Разом виявлено по підприємству:	130.9				
В тому числі:		відпад	слабка	середня	сильна
	130.9		45.2	85.7	
Шкідники	84.2	відпад	слабка	середня	сильна
			39.2	45	
стовбурові шкідники	84.2		39.2	45	
Хвороби		відпад	слабка	середня	сильна
стовбурова гниль					
Інші причини	46.7	відпад	слабка	середня	сильна
			6.0	40.7	
вітровал, бурелом	46.7		6.0	40.7	

Основною причиною всихання хвойних насаджень є ураження **стовбуровими шкідниками та пошкодження вітовалом, буреломом**. В насадженнях, до складу яких входить сосна звичайна та ялина європецська, наявні дерева: всихаючі (IV - категорія стану) та сухостійних (V-VI - категорія стану), уражені та відпрацьовані стовбуровими шкідниками, повалені та зломані дерева, та дерева з нахилом стовбура більше 30 градусів, також пошкоджені раком сірянка (наявні смоляні потьоки).

Заселеність дерев сосни звичайної, стовбуровими шкідниками, визначається за їх типовими ознаками. У зоні товстої кори (нижня частина стовбура) виявлені пошкодження (при відлущенні відмерлої кори, чітко видно ознаки життєдіяльності стовбурових шкідників, а саме маточні та личинкові ходи, шлюбні камери, льотні отвори, а також продукти життєдіяльності, тощо), які наносить шкідник під час заселення імаго та живлення личинок шестизубчастого короїда-стенографа ips sexdentatus (поверхня стовбура в районі поселення зайнята ходами повністю).

На лісовій підстилці відмічено наявність опалих пагонів з ознаками заселення сосновими лубоїдами з родини Tomicus (представники - малий сосновий лубоїд Tomicus minor та великий сосновий лубоїд Tomicus piniperda). Опалі пагони світло - зеленого або жовтуватого кольору мають характерні місця занурення дорослих особин до гілок. У нижній частині стовбура деревостанів V та VI категорій санітарного стану відмічено типові пошкодження тканин стовбура, які наносять ксилофаги з групи деструкторів - Вусачі Gerambycidae та Златки Buprestidae.

Обстежені насадження є пошкоджені внаслідок - стихійного лиха (сильних поривчастих вітрів, **вітровалу та бурелому**), що пройшли в насадженнях Володимир-Волинського надлісництва в липні 2025 року.

Вітровалом та буреломом пошкодженні, як хвойні, так і листяні породи. Спостерігається дерева різних порід зі зламаними навпіл стовбурами і обламаними кронами (з відхиленням стовбура більш ніж на 30 градусів від вертикальної осі) та хмизу, за рахунок чого створюється захаращеність, що є осередками поширення стовбурових шкідників.

У відповідності до п. 16 СПЛУ, у насадженнях, пошкоджених вітром і внаслідок аварій та стихійного лиха, в першу чергу для рубки призначаються дерева з поваленими чи зламаними стовбурами.

Дерева листяних порід (осика, вільха, береза) уражені стовбурною гниллю та вітровалом, буреломом. Подекуди належать до неліквідної деревини.

Значна частина дерев, що відносяться до IV категорії санітарного стану з ознаками загнивання кореневої системи, наявні значні розстріскування в комлевій частині стовбура, що формує собою великі поздовжні язви з бурою та іржисто-бурою гнилью.

Спостерігається наявність дерев (осики, берези повислої) із плодовими тілами на висоті від 3 до 7 м. Частина дерев перестійна та вражена **несправжнім трутовиком** (Phellinus robustus), справжнім трутовиком (**березова губка**) Fomes fomentarius. Хвороби викликають строкату гниль стовбура. Характер ураження – поодинокий.

В насадженнях до складу яких входить береза повисла (є стиглою та перестійною, та враженою стовбуровою гнилью), мають ознаки заселення стовбуровими комахами, ймовірно з родини вусачів Gerambycidae та Златок Buprestidae (під корою присутні типові личинкові ходи, на стовбурі - вилітні отвори імаго).

Також відмічається, що наявна велика кількість дерев які, не відноситься до жодної з категорій технічної придатності, тобто в насадженнях **накопичується неліквідна деревина**.

Насадження швидко втрачають свої лісогосподарські та захисні властивості. В насадженнях швидкими темпами проходить накопичення низькосортної деревини. Санітарний стан даних насаджень визнано незадовільним.

Висновки та пропозиції:

1.Лісопатологічне обстеження насаджень проведено по Володимир-Волинського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" на загальній площі – **130,9 гектарів**. Обстежені насадження створюють незадовільний санітарний стан, деревина втрачає свої технічні якості, проходить розповсюдження стовбурових шкідників.

2.Для поліпшення санітарного стану лісів, з метою оздоровлення насаджень у максимально стислі строки, за умови недопущення негативного впливу на навколишнє природне середовище, рекомендовано провести заходи з поліпшення санітарного стану лісів, а саме: вибіркові санітарні рубки – на площі **130,9 гектарів**.

3.Заходи з поліпшення санітарного стану лісів провести в 2025 році дотримуючись максимально стислих термінів. При проведенні заходів з поліпшення санітарного стану лісів передбачити застосування методів та технологій, що передбачають запобіганню негативному впливу на стан навколишнього середовища.

4.Рубки провести згідно СПЛУ, термінів та норм передбачених цими правелами.

5.В осередках стовбурових шкідників, вітровалів та буреломів, заготовлену деревину вивозити в максимально стислі терміни, лісосічні залишки утилізувати.

6.Осередки стовбурових шкідників та стовбурових гнилей, які зафіксовані під час лісопатологічного обстеження, підлягають моніторингу санітарного стану насаджень спеціалістами Володимир-Волинського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України", та у разі не зафіксованого осередку вторинних шкідників на обліку підприємства, вони підлягають обов'язковій фіксації.

7.Лісовій охороні Володимир-Волинського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України", вести постійний нагляд за суміжними насадженнями. При виявленні появи осередків шкідників та хвороб лісу, в найкоротші термін проектувати проведення заходів з поліпшення санітарного стану лісів. Осередки шкідників та хвороб лісу, виявлені лісопатологічним обстеженням, поставити на облік, згідно лісопатологічного журналу.

8.При проведенні відводів, під вибіркові санітарні рубки, в частинах насаджень середнього та сильного ступеня інтенсивності ураження, враховувати факти зниження повноти нижче критичної (у відповідності до діючих СПЛУ), та при фактичному встановленні даних фактів проектувати в місцях інтенсивної рубки проведення суцільних санітарних рубок.

9. В ході лісопатологічного обстеження спеціалістами лісозахисту червонокнижних рослин та тварин не виявлено.

9.Спеціалістам Володимир-Волинського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України", при виявлені червонокнижних рослин та тварин, діяти згідно чинного законодавства.

Акт складено в 3-ох примірниках:
1-й - філії "Рівнелісозахист" ДСЛП "Київлісозахист";
2-й - Північно - Західному міжрегіональному управлінню лісового та мисливського господарства;
3-й - Володимир-Волинського надлісництва філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України"

Акт підписали:

Начальник відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів
Північно-Західного міжрегіонального управління
лісового та мисливського господасртва Володимир КАСЯНЧУК

Головний спеціаліст відділу мисливського господарства, охорони та захисту лісів
Північно-Західного міжрегіонального управління
лісового та мисливського господасртва Яна ЛИМАР

Завідувач сектору нагляду, обліку та
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист" Сергій МУЗИЧКО

Провідний інженер-лісопатолог
сектору нагляду, обліку та
прогнозу стану лісових насаджень
філії "Рівнелісозахист"
ДСЛП "Київлісозахист" Сергій НОВАК

Начальник Володимир - Волинського надлісництва
філії "Поліський лісовий офіс" ДП "Ліси України" Володимир ФІЛЮК

Посадові особи Володимир- Волинського надлісництва:

Провідний інженер лісового господарства Микола ІВАНИЦЬКИЙ

Провідний інженер охорони та захисту лісу Володимир КОЗІЙ

Помічник лісничого Губинського та Локачинського лісництва Святослав БАЛАЧУК

Помічник лісничого Ішівського лісництва Юрій СОРОКА

Помічник лісничого Микуличівського лісництва Вадим СТАСЮК

Помічник лісничого Стенжаричівського лісництва Тарас ПОДВЕРНЮК

Лісничий Мокрецького лісництва — Віктор САВЧУК

Лісничий Коритницького лісництва — Микола РОМАНЮК

Лісничий Осівського лісництва — Володимир КМІН

Лісничий Радовичівського лісництва — Сергій МАКСІЮК

Лісничий Устилузького лісництва — Володимир Туревич